

مقایسه تجربی انتقال حرارت نانوسيال‌های آبی تیتانیا و آلومینا در شرایط شار حرارتی غیریکنواخت

منصور طالبی، یاسر عباسی، جمشید خورسندي

پژوهشگاه علوم و فنون هسته ای، mstalebi@aeoi.org.ir

حرارت در این سیستم با استفاده از نانوسيال‌ها موضوعی بسیار مهم می‌باشد. افزایش برداشت انرژی در این سیستم ها مهندسین را قادر می‌سازد تا سیستم‌هایی کاراتر و حتی کوچکتری تولید کنند. نانوسيال‌ها محیط‌های جدید انتقال حرارت هستند که توسط پخش کردن نانوذرات با اندازه کوچکتر از ۱۰۰ نانومتر درون محیط‌های انتقال حرارت مرسوم نظیر آب، روغن، اتیلن گلیکول و ... بوجود می‌آیند. عبارت نانوسيال به این محیط‌های انتقال حرارت اولین بار توسط چوی [۱] در سال ۱۹۹۵ استفاده شد. طی دو دهه نانوسيال‌ها بدليل خواص برتر حرارتی کاربردهای بالقوه صنعتی موضوع بسیاری از تحقیقات پژوهشگران انتقال حرارت بوده اند.

بسیاری از پژوهشگران از روابط شناخته شده برای پیش‌بینی خواص ترموفیزیکی نانوسيال‌ها استفاده کرده‌اند و عده‌ای دیگر این خواص را از طریق آزمایش و تجربه اندازه گیری نموده‌اند. مطالعات هم به صورت تئوری و هم به صورت تجربی انجام شده است. پژوهش‌هایی به عنوان نمونه که کاربرد نانوسيال‌ها را در انتقال حرارت نشان می‌دهند در ادامه ارائه شده است.

ون و دینگ [۲] ضریب انتقال حرارت همرفتی نانوسيال آبی Al_2O_3 -DI را برای جریان درون یک میله ساخته شده از مس و در جریان آرام به صورت تجربی اندازه گیری کردند. نتایج آن‌ها نشان می‌دهد که ضریب انتقال حرارت در این لوله با افزایش غلظت نانوذرات افزایش می‌یابد. همچنین افزایش رینولدز باعث افزایش ضریب انتقال حرارت می‌گردد.

هی و همکاران [۳] به صورت تجربی رفتار انتقال حرارتی و خواص افت فشار نانوسيال آبی TiO_2 -DI جاری در یک میله عمودی در جریان به سمت بالا در هردو رژیم آرام و مغشوش مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. نتایج آزمایش آن‌ها نشان می‌دهد که ضریب انتقال حرارت موضعی برای هردو رژیم جریان آرام و مغشوش با افزایش غلظت نانوسيال در یک رینولدز مشخص افزایش می‌یابد. همچنین نتایج این دانشمندان نشان می‌دهد که میزان افت فشار ایجاد شده در جریان نانوسيالا به میزان افت فشار ایجاد شده توسط آب در هندسه بسیار نزدیک است.

پاک و چو [۴] به صورت تجربی کارایی حرارتی نانوسيال‌های آبی تیتانیا و آلومینا را در جریان درون یک لوله دایروی افقی تحت رژیم جریان مغشوش مورد بررسی قرار دادند. آنها در این مطالعه تجربی از نتایج آزمایشگاهی ماسودا [۵] برای بدست آوردن

چکیده

برای مقایسه تجربی تاثیر نانوسيال‌های مختلف بر روی انتقال حرارت جریان درون یک مجرای حلقوی در شرایط شار حرارتی غیریکنواخت، در این پژوهش، با استفاده از یک لوب تحت فشار ترمohیدرولیکی آزمایش‌هایی صورت پذیرفته است. نانوذرات آلومینا و تیتانیا به آب دوبار یونیزه شده افزوده شدند تا نانوسيال‌های مربوطه تولید گردند. آزمایش‌ها برای هر دو رژیم جریان آرام و مغشوش انجام شدند. محفظه آزمایش عبارت است از یک مجرای حلقوی که شار حرارتی کسینوسی از طریق المان الکترونیکی خاص به میله داخلی آن اعمال می‌گردد. دمای دیواره درونی حلقوی با استفاده از ۲۲ دماسنج نوع k اندازه گیری می‌گردد. نتایج نشان می‌دهد که در غلظت‌های پایین هر دو نانوسيال تاثیر چندانی بر روی انتقال حرارت ندارند ولی با افزایش غلظت انتقال حرارت به صورت قابل توجهی افزایش می‌یابد. این بهبود انتقال حرارت توسط نانوسيال تیتانیا شدیدتر از نانوسيال آبی آلومینا می‌باشد.

واژه‌های کلیدی

انتقال حرارت ، نانوسيال‌های آبی تیتانیا و آلومینا، شار حرارت کسینوسی، لوب تحت فشار.

مقدمه

برای کوچک کردن و افزایش سرعت کار سیستم‌های صنعتی نیاز به شرایط جدید در خنک‌سازی و کارایی بهتر ضروری می‌باشد. رسانندگی حرارتی پایین سیال‌هایی چون آب مانع جدی برای بهبود کارایی و کوچک کردن تجهیزات مهندسی می‌باشد. کنترل انتقال حرارت در بسیاری از سیستم‌های انرژی بسیار حیاتی است زیرا باعث افزایش قیمت انرژی می‌گردد. در سالهای اخیر، فناوری نانوسيال‌ها توسط محققین بسیاری معرفی و جهت بررسی انتقال حرارت در تجهیزات مهندسی به صورت تجربی و تئوری مورد مطالعه قرار گرفته است. نانوسيال‌ها در مسائل مهندسی زیادی از قبیل مبدل‌های حرارتی، خنک‌سازی تجهیزات الکترونیکی و خنک‌سازی تجهیزات مربوط به فرآیندهای شیمیایی بکار رفته اند. برخی از این تجهیزات از یک مجرای حلقوی تشکیل شده اند که حرارت را از یک میله داغ به سیال خنک کننده اطراف آن انتقال می‌دهد. بهبود انتقال